

Notat

Dokumentation af forskelsbeløbsmodellen

Enhed

I notatet dokumenteres Økonomiministeriets forskelsbeløbsmodel, der anvendes til opgørelser af forskelsbeløb og nettokompensationsgrader, som blandt andet jævnligt offentliggøres i publikationen *Fordeling og incitament*. Nettokompensationsgraderne benyttes blandt andet til adfærdsberegninger på personskatteområdet og opgørelser af udviklingen i incitamenterne til beskæftigelse.

Sagsbehandler

Dato
30-04-2024

Dokumentationen justeres løbende i takt med, at modellen videreudvikles, herunder som følge af metodeudvikling og ændringer i beregningsantagelser. Nærværende beskrivelse dækker modelberegninger baseret på 2020-data.

Forskelsbeløb og nettokompensationsgrader

Forskelsbeløbet angiver den økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse frem for ledig. Forskelsbeløbet opgøres som forskellen i kroner mellem den disponible indkomst (efter daginstitutionsbetaling) inklusive nettoværdien af pensionsindbetalinger og transportudgifter i en situation med henholdsvis beskæftigelse (lønalternativt) og ledighed (overførselsalternativt) i et helt kalenderår, *jf. regneeksemplet i tabel 1*.

Nettokompensationsgraden opgøres som følger:

$$\text{Nettokompensationsgraden} = 1 - \frac{\text{Forskelsbeløb}}{\text{Disponibel indkomst som beskæftiget}}$$

svarende til $1 - 73.480 \text{ kr.} / 322.140 \text{ kr.} = 77 \text{ pct.}$ i regneeksemplet.

Tabel 1 Stiliseret eksempel på beregning af forskelsbeløb og nettokompensationsgrad, 2024-niveau og 2030-regler

	Beskæftiget	Ledig	Forskel
	Kroner		
Lønindkomst ekskl. ATP-bidrag	398.810	0	398.810
Dagpenge ekskl. ATP-bidrag	0	250.630	-250.630
Indkomst før skat	398.810	250.630	148.180
Arbejdsmarkedsbidrag	-31.900	0	-31.900
Skat	-86.170	-70.860	-15.310
Indkomst efter skat	280.740	179.770	100.970
Boligstøtte	0	23.560	-23.560
Børnefamilieydelse	16.210	16.210	0
Børnetilskud og normalbidrag	31.560	31.560	0
Daginstitutionsbetaling efter friplads	6.380	0	6.380
Disponibel indkomst efter daginstitutionsbetaling	322.140	251.100	71.040
Pensionsindbetalinger inkl. ATP (efterskatværdi)	24.100	6.960	17.140
Transportudgifter	-14.700	0	-14.700
Samlet	331.540	258.060	73.480
Forskelsbeløb, kroner			73.480
Nettokompensationsgrad, pct.			77,2

Anm.: Familietypen er en enlig forsørger med 1 barn i børnehave, der bor til leje med en årlig husleje på ca. 65.660 kroner. I beskæftigelsesalternativet er antaget en løn inklusive eget atp-bidrag på 400.000 kr. Det lægges til grund, at personen i overførselsalternativet modtager den maksimale dagpengeydelse inklusive beskæftigelsestillæg til dagpenge. Familietypen afviger fra Økonomiministeriets almindelige standardtyper af hensyn til at simplificere beregningen.

Kilde: Egne beregninger på Økonomiministeriets familietypemodell.

Regeltekniisk fremskrivning

På baggrund af befolkningssammensætningen i det pågældende dataår foretages der såkaldte regeltekniiske fremskrivninger, *jf. tabel 2*.

Tabel 2 Elementer i regeltekniisk fremskrivning

Dataår	Niveaår	Regelår
Individoplysninger	Priser, lønninger og overførsler	Regler for skatter og satser for ydelser

Med regeltekniiske fremskrivninger er det muligt at tage højde for vedtagne diskretionære ændringer i skatter og overførsler i årene efter dataåret. Desuden kan priser, lønninger og overførsler fremskrives til et relevant niveaår.

Hermed er det muligt at skønne over den isolerede virkning af, hvordan ny lovgivning fremover påvirker incitamenterne til beskæftigelse, og beløbstørrelser kan opgøres i et mere aktuelt niveaår end dataårets pris- og indkomstniveau. Det kan eksempelvis være en regeltekniisk fremskrivning på baggrund af individoplysninger i 2020, hvor indkomster og priser opgøres i 2024-niveau, og hvor der regnes med regler for overførsler og skatter som gældende i 2030.

I den sammenhæng fremskrives lønindkomster med udviklingen i timelønnen, med udgangspunkt i Økonomisk Redegørelse, der redegør for både den faktiske og forventede udvikling. Indkomstoverførsler fremskrives med de lovgivningsbestemte reguleringsprocenter. Øvrige indkomster, herunder kapital og aktieindkomster, fremskrives på baggrund af oplysninger i Økonomisk Redegørelse.

Det bemærkes, at en regelteknisk fremskrivning ikke er det samme som en prognose for udvikling i nettokompensationsgraderne eller fordelingen af nettokompensationsgrader. Det skyldes blandt andet, at fremskrivningen ikke tager højde for ændringer i befolkningssammensætningen og i lønfordelingen.

I den regeltekniske fremskrivning fastholdes lønfordelingen svarende til i dataåret, dvs. alle lønninger fremskrives med den samme stigningstakt. I det omfang at lønningerne faktisk udvikler sig forskelligt på tværs af lønfordelingen, vil det påvirke de opgjorte nettokompensationsgrader. Det gælder især ved opgørelser af antallet af personer med en nettokompensationsgrad på over 80 pct.

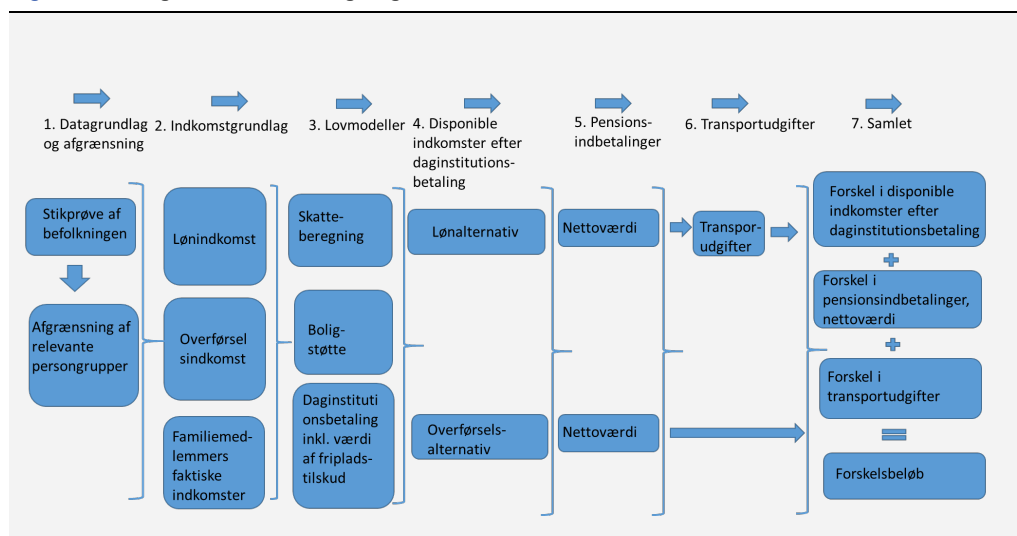
Regeltekniske fremskrivninger danner grundlag for de opgørelser af nettokompensationsgraderne, der benyttes til beregninger af deltagelseeffekter af ændrede personskatter.

Oversigt over forskelsbeløbsmodellen

Økonomiministeriets forskelsbeløbsmodel består af en række modelberegninger, der på baggrund af indkomstoplysninger og person- og familieoplysninger beregner de disponible indkomster, daginstitutionsbetalinger inklusive fripladstilskud, nettoværdien af pensionsindbetalinger og transportudgifter i henholdsvis løn- og overførselsalternativet.

I modelgrundlaget indgår såkaldte lovmodeller, dvs. modeller, der beregner skatter, boligstøtte og daginstitutionsbetaling inklusive fripladstilskud med udgangspunkt i den gældende lovgivning. Beregningen af forskelsbeløb og nettokompensationsgrader kan illustrativt opdeles i syv trin, *jf. figur 1*.

Figur 1 Oversigt over modelberegning

1. Datagrundlag og afgrænsning: I datagrundlaget indgår personer, der er mellem 18 år og folkepensionsalderen, og som står til rådighed for arbejdsmarkedet inklusive alle typer af kontanthjælpsmodtagere. Selvstændige, studerende og førtidspensionister m.fl. indgår ikke i beregningerne.

2. Indkomstgrundlag: For hver person i datagrundlaget opgøres en årsindkomst før skat i et lønalternativ og et overførselsalternativ. I begge alternativer indgår eventuel partners/ægtefælles faktiske indkomst, så der i beregningen af ydelser kan tages højde for partners/ægtefælles indkomst – fx ved beregning af kontanthjælp, boligstøtte og fripladstilskud.

3. Lovmodeller: På baggrund af indkomstgrundlagene, person- og familieoplysninger, huslejer mv. foretages der modelberegninger af skatter, boligstøtte og fripladstilskud i begge alternativer.

4. Disponible indkomster efter daginstitutionsbetaling: Personernes disponible indkomster i de to alternativer opgøres. Den disponible indkomst opgøres som indkomster inklusive boligstøtte fratrukket skatter og egenbetaling af daginstitutionsplads¹. Heri indregnes også personers faktiske kapitalindkomster efter skat – fx aktieindkomster. Disse indgår i begge alternativer.

5. Pensionsindbetalinger: For hver person beregnes en pensionsindbetaling i begge alternativer. Værdien heraf opgøres skematisk som en nettoværdi korriigeret for skat og aftrapning af sociale ydelser på udbetalingstidspunktet, hvor der anvendes en sammensat marginalsat på 55 pct. i begge alternativer.

¹ Opgørelsen af disponible indkomster inklusive egenbetaling til daginstitutionsplads adskiller sig fra de økonomiske ministeriers normale opgørelser af de disponible indkomster, hvori der ikke indregnes egenbetaling til daginstitutionspladser.

6. *Transportudgifter*: For hver person skønnes der over transportudgifter forbundet med beskæftigelse. Det sker på baggrund af oplysninger om transportafstande og transportvaner. Transportudgifterne korrigeres for skatteværdien af befordringsfradraget.

7. *Samlet*: Forskelsbeløbet opgøres som forskellen i de disponible indkomster efter daginstitutionsbetaling i de to alternativer tillagt forskellene i transportudgifter og forskellene i nettoværdien af pensionsindbetalinger. Herefter kan nettokompensationsgraden beregnes som angivet ovenfor.

I de følgende afsnit er de enkelte beregningstrin nærmere beskrevet.

1. Datagrundlag og afgrænsning

I datagrundlaget indgår personer, der er mellem 18 år og folkepensionsalderen, og som står til rådighed for arbejdsmarkedet inklusive alle personer, der modtager ydelser via kontanthjælpssystemet. Selvstændige, studerende og førtidspensionister m.fl. indgår ikke i beregningerne.

Befolkningen opdeles efter deres faktiske arbejdsmarkedsstatus efter lovmodellens egne definitioner af arbejdsmarkedstilknytning. Der skelnes mellem fuldtidsbeskæftigede, deltidsbeskæftigede, delårsbeskæftigede, fuldt ledige m.fl. og efterlønsmodtagere, *jf. boks 1*.

Boks 1 Personer i datagrundlag opdelt på arbejdsmarkedstilknytning

Fulltidbeskæftigede:

- Personer med ATP-indbetalinger i (næsten) fuldt omfang.

Deltidsbeskæftigede:

- Andre med ATP-indbetalinger svarende til mindst 25 pct. af fuldt omfang, og som (næsten) ingen perioder har med ledighed, sygdom, barselsorlov eller arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger.

Delårsbeskæftigede:

- Personer, der både har perioder med støttet beskæftigelse og ustøttet beskæftigelse.
- Personer, der både har ustøttet beskæftigelse og perioder med ledighed, sygdom eller arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, som registreres i AMFORA, fx støttet beskæftigelse og aktivering.
- Personer, der kunne være placeret som deltidsbeskæftigede, men som tillige har afsluttet eller påbegyndt uddannelse i året samt personer, der alene har perioder med beskæftigelse og barselsorlov.

Fuldt ledige m.fl. (ingen af personerne har ustøttet beskæftigelse):

- Personer, der alene har støttet beskæftigelse i året (ekskl. fleksjob).
- Personer uden beskæftigelse i året og med egentlig overførselsindkomst af en vis størrelse (dagpenge, kontanthjælp, sygedagpenge, orlovsydelse el.lign.)

Efterlønsmodtagere:

- Personer, der har modtaget efterløn i året.

2. Indkomstgrundlag

For hver person – uanset den faktiske arbejdsmarkedstilknytning – opgøres bruttolønindkomsten i to hypotetiske situationer, hvor personen henholdsvis er fuldtidsbeskæftiget (lønalternativet) og ledig eller efterlønsmodtager (overførselsalternativet) i hele det pågældende kalenderår. I begge alternativer indgår personens faktiske kapital- og aktieindkomst, herunder imputeret lejeværdi af egen bolig. Desuden tages der udgangspunkt i partners/ægtefælles faktiske indkomst, når personens relevante ydelser opgøres.

Lønalternativet

Uanset personens faktiske arbejdsmarkedstilknytning fastsættes den årlige lønindkomst i beskæftigelsesalternativet ud fra en ugentlig arbejdstid på 37 timer, dvs. i alt 1.924 årlige arbejdstimer² inklusive ferie og helligdage og en timeløn, der tilsvarende tager højde for ferie- og helligdage, *jf. boks 2*.

Timelønningerne er opgjort på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistiks lønstatistik (lønregistret, LONN), sygedagpengeregistret, dagpengeudbetalingsregistret eller lønindkomsten i (års-) indkomstregistret.

For de fleste beskæftigede findes der registeroplysninger, der kan danne grundlag for at skønne over timelønnen og dermed den potentielle indkomst i lønalternativet. Hvis der ikke foreligger relevante oplysninger, som kan bruges til at

² I regeltekniske fremskrivninger tages der højde for afskaffelsen af store bededag ved at øge antallet af timer med ca. 0,4 pct.

skønne over timelønnen, hvilket der i praksis ikke gør for mange i gruppen af fuldt ledige m.fl., beregnes der en såkaldt ”skyggeløn”.

Skyggelønnen beregnes på baggrund af oplysninger om en lang række personlige karakteristika (uddannelse, køn, alder, erhvervs erfaring, a-kassemedlemskab, bopæl, ægteskabelig status, antal børn m.v.), *jf. Foldspang og Andersen, ”En panelmodel for timeløn i Danmark: Ny metode til imputering af skyggelønninger i Finansministeriets forskelsbeløbsmodel”, arbejdspapir 22/2010, Finansministeriet, 2010*³.

Hvad enten timelønnen skønnes på baggrund af lønoplysninger i Danmarks Statistiks registre eller beregnes som en skyggeløn, vil skønnet være behæftet med nogen usikkerhed.

Boks 2 Definition af timeløn på tværs af datakilder

I det følgende redegøres der for opgørelsen af timelønnen på tværs af de fire tilgængelige registre. De anvendte definitioner af timelønninger ganges med 1.924 timer for alle personer i datagrundlaget uanset deres faktiske arbejdsmarkedstilknytning.

Danmarks Statistiks lønstatistik

Fra lønregistret (LONN) tages udgangspunkt i personens fortjeneste pr. præsteret time eksklusiv fraværsbetaling, overtidstillæg og pension pr. præsteret time. Det er en approksimation for medarbejderens lønindtægt pr. effektive arbejdstime eksklusiv pension. Timelønnen fra lønregistret omregnes til en normeret timeløn, hvor der tages højde for ferie og helligdage. Det sker ved at gange timelønnen fra lønregistret med årets effektive antal normerede arbejdstimer og herefter dividere med 1.924 timer.

Sygedagpengeregistret

Timelønnen opgøres med udgangspunkt i beregningsgrundlaget for beregning af sygedagpenge. Beløbet kan være opgjøret som årsindkomst eller pr. time. I tilfælde af at beregningsgrundlaget er årsindkomsten, tages der udgangspunkt i en timeløn beregnet ud fra 1.924 timer.

Dagpengeudbetalingsregistret

Der anvendes oplysninger om gennemsnitlig dagsløn, der omregnes til en timeløn ved at dividere med 7,4 timer. Det bemærkes, at dagpengeudbetalingsregistret kun findes frem til 2016, og derfor udfases som kilde.

Indkomstregistret

Der tages udgangspunkt i de årlige lønindkomster inklusive bestyrelses honorar og fri bil mv., men eksklusive arbejdsmarkedspålagt pension og udbetalte indefrosne feriepenge. Antallet af arbejdstimer beregnes som andelen af året, som personen er i fuldtidsbeskæftigelse, hvilket opgøres på baggrund af personens indbetalinger til ATP ved lønindkomst normeret til indbetalingen ved fuldtidsbeskæftigelse ganget med 1.924 timer. For personer med mere end 100 pct. fuldtidsbeskæftigelse anvendes der et loft på timetallet, så dette ikke kan overstige 3.120 timer. Herefter opgøres timelønnen som den årlige lønindkomst divideret med det beregnede antal arbejdstimer.

For personer, hvor der foreligger oplysninger fra mere end ét register, foretrækkes lønregistret frem for sygedagpengeregistret, sygedagpengeregistret frem for dagpengeudbetalingsregistret, dagpengeudbetalingsregistret frem for indkomstregistret og indkomstregistret frem for en beregnet skyggeløn. For gruppen af fuldt ledige m.fl. og efterlønsmodtagere kan indkomstregistret ikke bruges, da en eventuel lønindkomst i det pågældende år ikke vil udgøre et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at skønne over deres timeløn.

³ https://fm.dk/media/13911/arbejdspapir_22_2010_panelmodel_for_timeloen_i_DK.pdf.

Der lægges beregningsteknisk et loft over timelønnen, så denne ikke kan overstige 1.030 kr. (2020-niveau). På samme måde lægges der en bund under timelønnen, så den aldrig bliver lavere, end hvad der svarer til 82 pct. af højeste dagpengesats inkl. ATP og korrigeret for, at der ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af dagpenge og andre overførsler, svarende til 107 kr. (2020-niveau).

Tabel 3 viser hvilke typer af registeroplysninger, herunder beregnede skyggelønninger, der ligger til grund for timelønnen på tværs af personers faktiske arbejdsmarkedstilknytning.

Tabel 3 Kilde til timeløn fordelt på faktisk arbejdsmarkedstilknytning, 2020

	Lønregistret	Sygedagpengeregistret	Dagpengeudbetalingsregistret ¹⁾	Indkomstre-gistret	Skyggeløn
	Pct.				
Fuldtids- og deltidsbeskæftigede	77,1	3,0	0,9	18,0	1,1
Delårsbeskæftigede	65,6	5,4	3,2	17,5	8,3
Fuldt ledige	2,3	2,9	5,9	0,0	89,0
Efterløn	0,6	0,7	10,3	0,0	88,3
Alle	69,4	3,2	1,6	16,4	9,4

Anm.: Se definitioner af arbejdsmarkedstilknytning i boks 1.

Note 1) Baseret på dagpengeudbetalingsregistret fra 2016.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Overførselsalternativet

Tilgangen til opgørelsen af indkomsten i overførselsalternativet er forskellig på tværs af forsikrede og ikke-forsikrede samt på tværs af faktisk fuldt ledige og beskæftigede, jf. tabel 4.

Tabel 4 Indkomst i overførselsalternativet opdelt på faktisk arbejdsmarkedstilknytning og forsikringsstatus

Faktisk arbejdsmarkedstilknytning	Forsikrede	Ikke-forsikrede
Fuldtids- og deltidsbeskæftigede	Modelberegnet	Modelberegnet
Delårsbeskæftigede	Modelberegnet	Modelberegnet
Fuldt ledige	Faktiske ydelser mv.	Modelberegnet
Efterløn	Faktiske ydelser mv.	-

Personer, der er medlem af en a-kasse, antages at være forsikrede, mens andre kategoriseres som ikke-forsikrede. Der tages dermed ikke eksplicit højde for, om personen har optjent ret til dagpenge. Det skal ses i sammenhæng med, at der sammenlignes to hypotetiske scenerier, hvor personen enten er fuldtidsbeskæftiget et helt kalenderår – og dermed optjener ret til dagpenge – eller fuldt ledig et helt kalenderår.

For faktisk forsikrede fuldt ledige og faktiske efterlønsmodtagere tages der udgangspunkt i de faktiske indkomster i året, herunder udbetalte ydelser og evt.

lønindkomst. For faktisk ledige tages der dermed højde for, om personer fx er berettiget til ungesats, dimittendsats eller fuld dagpengesats.

Faktisk forsikrede fuldtids- og deltidsbeskæftigede tildeles i udgangspunktet fuld dagpengesats i overførselsalternativet, hvor der dog tages højde for, at dagpengesatsen maksimalt kan udgøre 90 pct. af lønnen i beskæftigelsesalternativet, og at mindste dagpengesats udgør 82 pct. af maksimal dagpengesats. Unge under 25 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse tildeles ungesatsen, svarende til 50 pct. af den maksimale dagpengesats.

Beskæftigede, der er medlem af en a-kasse og berettiget til efterløn tildeles en modelberegnet efterløn (disse personer kategorises fortsat som forsikrede). Det skal ses i sammenhæng med at efterløn og dagpenge er på omtrent samme niveau.

For både beskæftigede og ledige ikke-forsikrede modelberegnes ydelsen med udgangspunkt i årets gældende sats for den relevante kontanthjælpslignende ydelse, dvs. der tages højde for alder, forsørgerstatus, civilstand, uddannelsesbaggrund og opholdskrav. I modellen tages der ikke højde for, om kontanthjælpsmodtagere er jobparate, åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate eller aktivitetsparate.

I opgørelsen af personernes årsindkomst i overførselsalternativet tages der højde for ægtefælles faktiske indkomst, fx modregnes kontanthjælpsmodtagere i ydelsen, hvis ægtefællen har en tilstrækkeligt høj indkomst.

3. Lovmodeller

På baggrund af de opgjorte årsindkomster beregnes skatter, boligstøtte og tilskud til daginstitutionsfriplads i begge alternativer.

Skattemodellen

Skattemodellen er en mikrosimulationsmodel, der anvendes til konsekvensberegninger af ændringer i person- og kapitalindkomsts-katter. Når årsindkomsterne i de to alternativer er opgjort, anvendes skattemodellens beregningsmoduler til at opgøre skattebetalinger, hvor der tages højde for eventuel partners faktiske indkomst og uudnyttede fradrag mv.

Boligstøttemodellen

Boligstøttemodellen er en mikrosimulationsmodel, der anvendes til konsekvensberegninger af ændringer i boligstøttereglerne. Husstandsindkomsten danner grundlag for beregningen af boligstøtte i de to indkomstalternativer.

I datagrundlaget for boligstøtte indgår kun personer i husstande, der får udbetalt boligstøtte, og som dermed har en aktiv boligstøttesag. I data fremgår en række oplysninger om sagen, herunder månedlige huslejudgifter. For personer med sager i boligstøttere-gistret tages der udgangspunkt i huslejudgiften på sagen, når der regnes boligstøtte i de to alternativer.

De fleste personer i beskæftigelse, der bor til leje, kan dog ikke få boligstøtte, og for disse personer er der ikke tilgængelige oplysninger om huslejeudgifter. For disse personer dannes der i stedet en imputeret huslejeudgift på baggrund af huslejeudgifterne for sammenlignelige ejendomstyper, der indgår i datagrundlaget for boligstøtte. De imputerede huslejeudgifter anvendes herefter til at beregne boligstøtten i de to indkomstalternativer.

De imputerede huslejeudgifter beregnes ved først at opgøre en huslejeudgift pr. boligkvadratmeter for alle de boligenheder, der indgår i boligstøtteregistret. Disse boligenheder opdeles i 26 kategorier opdelt efter ejendomstype og geografi.

Tilsvarende inddeles boligenheder, der ikke indgår i boligstøtteregistret, i de samme 26 kategorier. Herefter matches der inden for hver kategori, så boligenheder, der ikke indgår i boligstøtteregistret, tilfældigt parres med en boligenhed, der indgår i boligstøtteregistret. Når der matches sikres det, at alle sagerne i boligstøtteregistret anvendes mindst én gang.

Boligenheder, der ikke indgår i boligstøtteregisteret, tildeles den samme boligudgift pr. kvadratmeter, som den matchende boligenhed fra boligstøtteregistret. På baggrund af den tildelte boligudgift pr. kvadratmeter kan der for personer, der bor i lejebolig, men som ikke har en sag i boligstøtteregisteret, beregnes en samlet boligudgift ved at gange med boligens faktiske antal kvadratmeter, der er kendt fra Bygnings- og Boligregistret (BBR).

Daginstitutionsmodellen

Daginstitutionsmodellen er en mikrosimulationsmodel, der beregner egenbetalingen til daginstitution inklusive fripladstilskud. I forskelsbeløbsmodellen tager beregningen udgangspunkt i husstandsindkomsten i de to indkomstalternativer. Beregningen af egenbetalingen sker på baggrund af antal børn indskrevet i dagtilbud og de kommunale bruttotakster for de relevante daginstitutionstyper, fx vuggestue, børnehave mv. Det lægges til grund, at alle børn er indskrevet hele året, og der indregnes ikke evt. betaling til frokost. Egenbetalingen er typisk større i lønalternativet end i overførselsalternativet, da fripladstilskuddet er indkomstafhængigt og derfor større i overførselsalternativet.

4. Disponible indkomster efter daginstitutionsbetaling

De disponible indkomster i de to alternativer opgøres som den årlige disponible indkomst efter daginstitutionsbetaling inklusive faktiske kapital- og aktieindkomster og boligstøtte fratrukket personskatter og aktieindkomstskatter samt, jf. også tidligere typeeksempel.

5. Pensionsindbetalinger

For hver person beregnes der en nettoværdi af pensionsindbetalingerne i både beskæftigelsesalternativet og overførselsalternativet. I beskæftigelsesalternativet kan pensionsindbetalingerne henføres til arbejdsindkomst, mens pensionsindbetalingerne i overførselsalternativet er lovbestemte.

Nettoværdien af pensionsindbetalingerne i de to alternativer opgøres som 45 pct. af pensionsindbetalingerne. Det svarer til, at pensionsindbetalinger beskattes med en sammensat marginalskat på 55 pct. Det svarer til en antagelse om, at pensionsindbetalinger medfører en aftrapning af social pension på ca. 30 pct. og den resterende del beskattes med 37 pct. Dvs. $30 \text{ pct.} + (1-0,3) \times 37 \text{ pct.}$ Antagelsen skal ses i sammenhæng med, at pensionstillægget og den supplerende pensionsydelse (ældrecheck) begge aftrappes med i størrelsesordenen 30 pct.

Pensionsindbetalinger i beskæftigelsesalternativet

For alle personer i datagrundlaget fastsættes en indbetalingsprocent, der ganges med timelønnen, jf. definition af timelønnen i pkt. 2., og som herefter omregnes til en årlig indbetaling med udgangspunkt i 1.924 timer.

Kilden til indbetalingsprocenten er forskellig på tværs af personers faktiske arbejdsmarkedstilknytning, jf. tabel 5. For fuldtids- og deltidsbeskæftigede, der indbetaler til pension, er indbetalingsprocenten i udgangspunktet baseret på oplysninger fra lønregistret eller årsindkomstregisteret.

Det samme gælder for delårsbeskæftigede, men for denne gruppe lægges det beregningsteknisk til grund, at indbetalingsprocenten som minimum udgør 11,5 pct. af nettolønnen⁴. For ledige og efterlønsmodtagere samt beskæftigede, hvor der ikke er oplysninger om pensionsindbetalinger, lægges det ligeledes beregningsteknisk til grund, at indbetalingsprocenten er 11,5 pct. af nettolønnen.

Når den årlige pensionsindbetaling opgøres på baggrund af den beregningstekniske antagelse om en indbetalingsprocent på 11,5 pct., tillægges ATP, mens ATP-bidraget allerede er inkluderet i indbetalingsprocenten, når kilden er baseret på lønregistret eller indkomstregisteret.

⁴ Det svarer omtrent til niveauet for overenskomster under HK/Privat.

Tabel 5 Kilder til indbetalingsprocent i beskæftigelsesalternativet

Faktisk arbejdsmarkedstilknytning	Kilde
Fuldtids- og deltidsbeskæftigede	Lønregistret/indkomstregistret mv.
Delårsbeskæftigede	Lønregistret/indkomstregistret/11,5 pct. af nettoløn
Fuldt ledige	11,5 pct. af nettoløn
Efterløn	11,5 pct. af nettoløn

Der henvises til *boks 3* for en nærmere beskrivelse af opgørelsen af indbetalingsprocenterne på baggrund af lønregistret og indkomstregistret.

Boks 3 Opgørelse af indbetalingsprocenter

Danmarks Statistiks lønstatistik

Indbetalingsprocenten opgøres som pensionsindbetaling inklusive ATP pr. standard time i procent af standardberegnet timefortjeneste. For personer med mere en ét ansættelsesforhold tages der udgangspunkt i den gennemsnitlige indbetalingsprocent i året.

Indkomstregistret

Fra indkomstregistret tages der udgangspunkt i personens indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede ordninger med løbende udbetalinger inklusive ATP samt evt. ret til tjenestemandspension. Indbetalingsprocenten opgøres som de samlede pensionsindbetalinger i procent af nettolønnen, jf. definitionen i boks 2.

Pensionsindbetalinger i overførselsalternativet

Pensionsindbetalingerne i overførselsalternativet er baseret på den gældende lovgivning. Det omfatter den obligatoriske pensionsopsparing, der medfører, at der indbetales et beløb til pension, som beregnes på baggrund af satsen for den relevante ydelse og satsen for den obligatoriske pensionsopsparing. Satsen for den obligatoriske pensionsordning var 0,3 pct. i 2020, og satsen forhøjes gradvist med 0,3 pct. frem til 2030, hvor statens indbetalinger bliver 3,3 pct.

Herudover indgår indbetalinger til ATP som ledig med mere end 6 måneders ledighedsperiode.

6. Transportudgifter

I opgørelsen af forskelsbeløbet indregnes transportudgifter forbundet med beskæftigelse. Der er tale om et estimat for transportudgifterne baseret på transportafstanden mellem bopælsadresse og arbejdspladsens adresse, skøn for enhedsomkostningerne for forskellige transportformer og transportvaner, *jf. Transportvaneundersøgelsen fra 2009 (TU)*.

Indledningsvis opdeles personerne i datagrundlaget for forskelsbeløbsmodellen i 90 kategorier på baggrund af oplysninger om region, by og transportafstand, *jf. tabel 6*.

Tabel 6 Karakteristika til opdeling af personer i kategorier til brug for match med TU

Region	By/indbyggertal	Transportafstand
<ul style="list-style-type: none"> • Sjælland • Øvrige 	<ul style="list-style-type: none"> • København og Frederiksberg • Københavns forstadskommuner > 100.000 • 10.000-100.000 • 5.000-9.999 • 2.000-4.999 • 500-1.999 • 200-499 • Landdistrikt 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-5 km • 6-12 km • 13-25 km • 26-50 km • 51-100 km • 101 > km

Oplysninger om transportvaner vedrørende bil, kollektiv transport og let trafik fra TU kan herefter matches med registeroplysninger på baggrund af de 90 kategorier, der består af tre match-variable, *jf. eksempel på match i tabel 7*. Hermed kan der kobles summariske oplysninger om transportvaner i de 90 kategorier til enkeltpersoner og deres registeroplysninger om faktisk transportafstand og oplysninger om adgang til bil.

Tabel 7 Stiliseret eksempel på match mellem registerdata og TU

Registeroplysninger			Match-variable			Transportvaneoplysninger		
Personløbenummer	Faktisk afstand	Adgang til bil	Region	By	Afstands-kategori	Bil, andel	Kollektiv, andel	Let trafik, andel
1	8	Nej	1	Forstad til KBH	6-12 km	0,5	0,10	0,4
2	8	Ja	1	Forstad til KBH	6-12 km	0,5	0,10	0,4

Anm.: De angivne transportvaner er fiktive og anvendt af hensyn til at simplificere regneeksemplet..

Herefter tilpasses transportvanerne for de enkelte personer i datagrundlaget, så disse personers transportvaner opregnet, så vidt muligt, svarer til oplysningerne fra TU. Personer med bil får i udgangspunkt beregnet en årlig udgift alene på baggrund af biltransport, *jf. eksemplet i tabel 8*. Samtidig opjusteres transportvanerne for personer uden bil, så transportvanerne inden for den pågældende kategori matcher med oplysningerne fra TU.

Hermed kan transportudgifterne opgøres som et vægtet gennemsnit af priserne på tværs af transportformer (se afsnit nedenfor) og de anvendte transportformer.

Table 8 Stiliseret eksempel på beregning af transportudgifter

Personløbenummer	Faktisk afstand	Adgang til bil	Bil, pris pr. år	Pendlerkort, pris pr. år	Let trafik, pris pr. år	Bil	Kollektiv	Let trafik	Transportudgift i alt
1	8	Nej	7.850	6.300	2.040	0,00	0,20	0,80	2.890
2	8	Ja	7.850	6.300	2.040	1,00	0,00	0,00	7.850

Anm.: I regneeksemplet med to personer medfører de opgjorte andele for transportvaner, at 50 pct. af transporten er med bil 10 pct. med kollektiv transport og 40 pct. med let trafik. De angivne transportvaner er fiktive og anvendt af hensyn til at simplificere regneeksemplet.

I det tilfælde at der i registeroplysningerne er flere personer, der har bil til rådighed end andelen, der ifølge TU benytter bil, tildeles alle bilejere en andel af de øvrige transportformer, så personernes samlede transportvaner inden for den pågældende kategori matcher med TU.

I det tilfælde at der i registeroplysningerne er færre personer, der har bil til rådighed end andelen, der ifølge TU benytter bil, opjusteres andelen, der benytter kollektivtransport. For bilejere vil hele transportudgiften dermed kun bestå af udgifter til biltransport, mens den samlede andel i den pågældende kategori, der benytter bil, er lavere end TU-oplysningerne tilsiger.

Priser på transportformer

Transportudgifterne for biltransport og let trafik er baseret på taksten for befodringsfradraget, der udgør 2,23 kr. i 2024 og skattefri godtgørelse for cykel, knallerter mv., der udgør 0,62 i 2024. Disse takster kan findes på Skatteministeriets hjemmeside. Se fx [Befodringsfradraget - en historisk oversigt Skatteministeriet \(skm.dk\)](#) og [Ligningsloven Skatteministeriet \(skm.dk\)](#).

Der tages udgangspunkt i 224 arbejdsdage på et år, og at der køres tur-retur. Hermed kan prisen på transportudgifterne opgøres som følger:

- Biltransportudgifter = $224 * \text{befodringsfradragssats} * 2 * \text{afstand}$
- Lettransportudgifter = $224 * \text{kørselsfradrag} * 2 * \text{afstand}$

Transportudgifterne for kollektivtransport er baseret på oplysninger om pendlerkortpriser på rejser fra København, Odense og Århus og til omkringliggende provinsbyer. I en regressionsanalyse findes sammenhængen mellem afstand og enhedspris, der benyttes til at beregne individuelle transportudgifter til kollektiv transport. Omkostningen vil således variere med den faktiske transportafstand, mens prisen pr. marginale kilometer er den samme for alle.

7. Samlet

Afslutningsvis beregnes der individuelle disponible indkomster for alle personer i datagrundlaget, og forskelsbeløb og nettokompensationsgrader opgøres som angivet i typeeksemplet øverst i notatet.